

Förslag till yttrande, 2007-08-24

Yttrande över Ansvarskommitténs slutbetänkande (SOU 2007:10)

Sveriges kommuner har inbjudits till att lämna yttrande över Ansvarskommitténs slutbetänkande *Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft (SOU 2007:10)*. Detta yttrande är gemensamt för de åtta södertörnskommunerna – Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Tyresö, Salem och Södertälje. Yttrandet berör dels relationen mellan stat och kommunsektorn, dels behovet av en ny regional organisation.

Relationen mellan stat och kommunsektorn

Den kommunala självstyrelsen är en viktig och bärande del av det svenska samhällssystemet. Det starka självbestämmandet i kommunerna har genom historien haft ett betydande inflytande på utvecklingen i vårt land.

Kommunerna på Södertörn värnar om det kommunala självstyret, och vi delar uppfattningen att det är av största vikt att det kommunala självstyret tydliggörs. Därigenom kan det utvecklas och bli starkare. Definitionen av det lokala och regionala handlingsutrymmet måste klarläggas. Det är naturligtvis rimligt att riksdagen lägger fast övergripande målsättningar och anger vilket ansvar som kommuner och regioner ska ha. Däremot finns det ett problem när den statliga styrningen sker på myndighetsnivå och inte längre utgår ifrån riksdagen. Det är ett demokratiskt problem när myndigheter gör detaljerade tolkningar av relativt vida ramlagar, och statliga ämbetsmän styr över kommunala förtroendevalda.

Det är klart och tydligt att det finns ett flertal fall där det finns mycket starka nationella intressen, och där en statlig detaljerad styrning är nödvändig. Men i dessa fall måste staten ta det fulla politiska ansvaret. Dels måste staten ta ansvar för finansieringen, dels måste staten ge en tydlig och fullt utförlig lagstiftning.

Finansieringsprincipen bör stärkas och förtydligas med hjälp av lagstiftning. Den nivå som fattar ett beslut ska även stå för finansieringen.

Den statliga organisationen på regional och lokal nivå bör tydliggöras och samlas. I dag har vi en alltför stor mängd statliga organ, som försvårar överblicken och kontakten mellan stat och kommun. Konsekventa beslut bör fattas för att koncentrera den statliga organisationen på regional nivå.

Ansvaret för den kommunala tillsynen (miljö, livsmedel, alkohol, bygg) bör kvarstå som idag. Detta ansvar bör ej överföras till staten.

Regional organisation

Det finns anledning att förändra den regionala organisationen. I takt med att kommunikationen har förbättrats har vårt samhälle förändrats. Kontakterna mellan kommuner blir allt intensivare, och arbetsmarknaden vidgas. I denna nya miljö finns det anledning att skapa ett förnyat regionalt organ som kan skapa förutsättningar för tillväxt, samordning och regional utveckling.

Detta regionala organ bör ges ansvar för det som ofta anses vara regionala frågor, som kollektivtrafik, infrastrukturfrågor, kompetensförsörjning, samarbete med högskolan, tillväxt, näringslivsutveckling samt flyktingmottagande. För Stockholmsregionen bör den regionala organisationen omfatta ett större område än Stockholms län. Hela den sammanhållna regionala arbetsmarknaden bör omfattas av den nya organisationen. Vi menar att varje region i landet ska ha ett antal klart definierade arbetsuppgifter, men dess ansvarsområde ska kunna utökas genom frivilliga bilaterala överenskommelser med kommunerna i regionen, mellan regionkommuner och med staten.

Det är rimligt att hälso- och sjukvården tillhör de regionala organen. Men vi vill samtidigt peka på att geografiskt stora regionala organ riskerar att försämra såväl det demokratiska inflytandet över sjukvården, som en effektiv styrning av densamma. Hur hälso- och sjukvården skall organiseras och styras i framtiden måste därför bli föremål för ytterligare diskussion och överväganden.
